

1864.
16. nóv.

Þess fullvissir, að þetta skal vera það mark og mið, er öll viðleitni Vor stefnir að.

Guð blessi föðurland Vort!

Gefið í höfuðstað og aðsetursstað Vorum Kaupmannahöfn,
16. dag nóvembermánaðar 1864.¹

21. nóv.

87. Bréf dómsmálastjórnarinnar til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu, um fyrirætlun hvalaveiðamanna frá Vesturheimi að setjast að á Íslandi.

Tveir borgarar í Nýju-Jórvík í bandafylkjunum í norðurhluta Vesturheims, Thomas W. Roys og G. A. Lilliendahl, hafa sent dómsmálastjórninni bænarskrá nokkra; en báðir þessir menn eru hluttakandi í hvalveiðum þeim, sem þér, herra amtmaður, hafið frá skýrt í bréfum yðar, dags. 18. d. febrúarm. og 14. d. ágústm. þ. á. að barkskipið „Reindeer“ hafi stundað sumarið 1863 og í sumar er leið við strendur Íslands, einkum á Reyðarfirði í Suðurmúlasýslu; hefir stjórnarráðið í dag svarað bænarskrá þeirra á þessa leið:

„Með því þér óskið að öðlast borgararétt á Íslandi, annað-
„hvort báðir í sameining eður hvor útaf fyrir sig, til að stunda
„hvalaveiðar við strendur landsins, hafið þér í bréfi til dóms-
„málastjórnarinnar, dags. 8. d. þ. m., farið þess á leit, að yður
„í þessu tilliti verði veittur sami réttur og Íslendingar hafa,
„móti því að þér kaupið land með húsum eður látið sjálfir
„byggja hús, til þess að búa þar og hafa aðsetur með fólki yðar
„og aðstoðarmönnum, og hegðið yður í öllu eptir lögum þeim
„og tilskipunum, er á Íslandi gilda.

„Um þetta efni kunngjörir dómsmálastjórnin yður, að eptir
„hinni íslensku löggjöf er ekkert því til tálmunar, að þér takið
„yður bólfestu á Íslandi og stundið þaðan hvalaveiðar, en að
„áður verður að fá einkunn innlendra skipa fyrir skip þau, er
„þér ætlið að nota til veiða þessara. En þaræð það heyrir undir
„úrskurð aðaltollstjórnarinnar, hvað útheimtist í síðastgreindu

¹) Þetta opna bréf er út komið frá ráðherraforsetastjórninni.

„tilliti, þá hefir dómsmálastjórnin ritað aðaltollstjórninni um þetta
„atriði, og megið þér vænta að fá síðar svar um það.

„Þarsem þér þar að auki hafið beðið um, að mega verða
„lausir allrar ábyrgðar fyrir það, að þér þegar heimildarlaust
„hafið stundað hvalaveiðar á dönsku sjávarsviði, þá skal yður
„kunngjört, að dómsmálastjórnin eigi mun láta yður sæta neinni
„ábyrgð fyrir þetta, en þaræð hlutadeigandi yfirvöld á Íslandi
„hafa skýrt frá, að Íslendingum hafi selt verið af veiðinni á
„barkskipinu „Reindeer”, þá ber yður eptir fyrirmælum hinna
„Íslenzku verzlunarlaga að greiða í lestagjald 4 rd. ríkismyntar
„af hverju dönsku lestarrúmi af hinni fullu stærð skips þessa,
„en eptir yðar eigin frásögn er stærð þess 250 tons (en
„2,74 tons jafngilda einni danskri verzlunarlest), og verður því
„gjaldið allt 365 rd. r. m., og vonast stjórnarráðið eptir, að
„þér sendið gjald þetta hingað hið bráðasta.“

Þetta er yður hér með kunngjört, herra amtmaður, yður til
leiðbeiningar og til þess þér birtið það sýslumanninum í Suður-
múlasýslu og einnig sýslumanninum í Norðurmúlasýslu, sem
nýlega hefir sent beina leið hingað skýrslu um málið, og skal
því við bætt, að þegar dómsmálastjórnin lagði úrskurð á mál-
efni þetta byggði hún á því, að þarsem rétturinn til að setjast
að á Íslandi til að verzla að vísu sé einskordaður við hina
löggitlu verzlunarstaði eptir ákvörðuninni í tilsk. 17. nóvemberm.
1786 7. gr., samanborinni við opið bréf 28. desemberm. 1836
1. gr., þá verði á hinn bóginn, einkum eptir ákvörðunum í
tilsk. 13. d. júním. 1787 II. 6. gr. III. 11. gr., að álíta, að
útlendingum, sem ætla að setjast að á Íslandi til að stunda
einhvern annan atvinnuveg en verzlun, sé heimilt að fá
sér bústað hvar sem þeim sjálfum best líkar, og það jafnvel án
þess að þeir þurfi að uppfylla þá hina formlegu skilmála, sem
ákveðnir eru í 7. grein í hinni fyrstnefndu tilskipun um þá, sem
setjast að á verzlunarstöðunum.

1864.

21. nóv.